

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
նչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

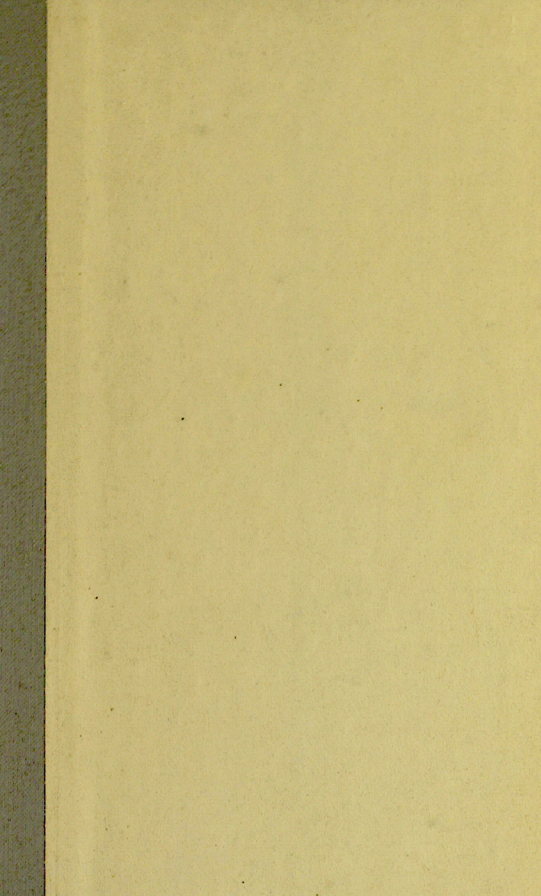
Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

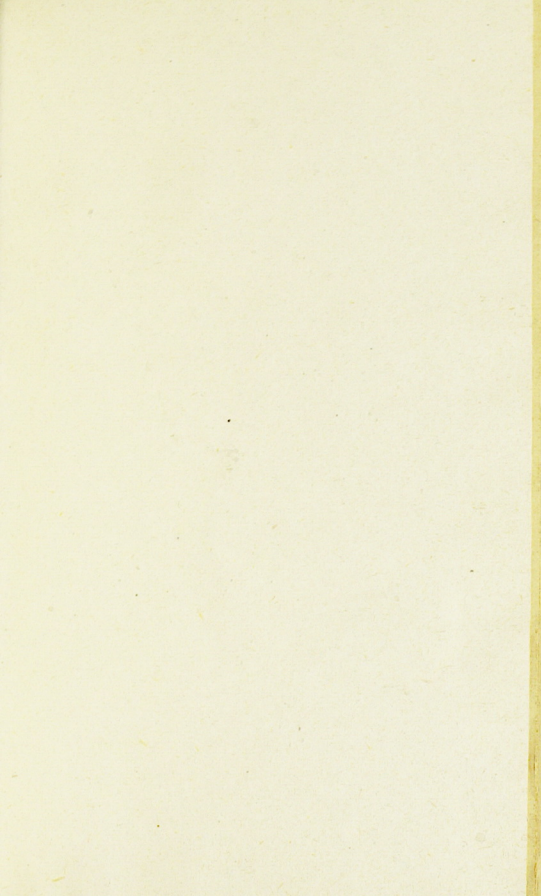
You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

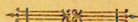

ՄԱՐԴՍ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ԶԷ

ԿԱՄ

ԿԱՐԿԱՆԴԱԿԱՎԱՃԱՌԸ

ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

ՄԷԿ ԱՐԱՐ

Հ ա յ ա զ ո լ ջ

Մ Ի Հ Ր Դ Ո Ց Մ. Հ Ա Յ Կ Ա Ջ Ն

Դերասան և Յաշարա

Հրատարակիչ՝ ՅԱԿՈԲ ԱՔԲԱՀԱՄԵԱՆ

Պատր Ալի, Բեքիս ԷՃ. խան

Կ. ՊՈԼԻՒՍ

Տպագր. գործարան

1930

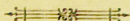
8-7
6

Handwritten signature

ՄԱՐԴՍ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ԶԷ

ԿԸՄ

ԿԱՐԿԱՆԴԱԿԱՎԱՋԱՌԸ

ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

ՄԷԿ ԱՐԱՐ

Հ ա յ ա ց ու ց

Մ Ի Հ Բ Դ Ս Ց Մ. Հ Ա Յ Կ Ա Ջ Ն

Դերասան և Յուզարար

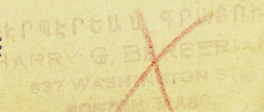
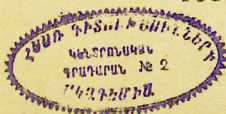
Հրատարակիչ՝ ՅԱԿՈԲ ԱՐԲԱՀԱՄԵԱՆ

Պատր. Ա. ի, Բեթիս ԷՖ. Խան

Կ. ՊՈԼԻՍ

Տպագր. «ԹԷՍԶԻԼԱԹ»

1930

ԳՈՐԾՈՂ ԱՆՁԻՆՔ

Կօսօլեհն
Միւսն
Պուարօ
Մասլեհն
Լուիգէք

Կարկանդակավանառ
սանուէրք
իւ բարեկամք
Միւսնի կինք
» փոյրք

ՄԱՐԴՍ ԿԱՏԱՐԵԱԼ 2Է

ԿԱՄ

ԿԱՐԿԱՆԴԱԿԱՎԱՃԱՌԸ

Ա. Բ. Ա. Բ. Ա.

ՏԵՍԻԼ Ա.

ԿՕՏՕԼՖԷՆ (առանձին)

ԿՕՏՕԼ.— (ձեռք կախկանդակ վրան վարդ) օ՛ր...
Քնու մարդ մարդասանք չիկայ, ահաւասիկ ամէն դի-
շերուան պէս բանալին ալ դռան վրայ է. կեցիր հելէ
անգամ մը սա բերած նուէրս, այսինքս կարկանդակը
և վարդը կամացուկ մը սա սեղանին վրայ՝ դնեմ: (սե-
ղանին վրայ դնելով) վերջապէս ո՛ր և է մի կերպով իմ
անհուն, փուռն սէրս չեմ կարող արտայայտել, կը սի-
քեմ քեզի, այդ միակ սիրեմ բառը իրեն չեմ համար-
ձակիր ըսելու, բայց ինչո՞ւ սէրս չի յայտնեմ, միթէ՞
այսչափ քաջուիլ և ամէնայն՝ իմ արժանապատուութիւնս
չը վիրաւորեր, լուացարար ազջիկէ մը ի՞նչէն քաշ-
ւելու է. շուիղէթիս սիրոյն աղւոր ոտանաւոր մը
գրած եմ. հիմա կ'երթամ. (ոսփ ձայն) տմա՛ն. (մտիկ
կ'ընէ) սաքի ձայն կայ. փախչիմ... է՛յ սիրոյ հրեշ-
տակը, դուն որ ամէն ժամանակ երկու սիրակցորդ
զոյգերու փափաքին զոհացում կուտաս և օգնութեան
կը հասնիս, հարկաւ ինծի պէս խեղճ կարկանդակավա-
ճառ մը երեսի վրայ չի պիտի ձգես և բաղձանքս պիտի
իրականանայ. (կ'երթայ):

ՏԵՍԻԼ Բ.

ԼՈՒԻԶԷԹ (առանձին)

ԼՈՒԻԶ.— (ազեն մտնելով) ականջիս ձայն մը ետ
կաւ ամա... (սեղանին վրայ տեսնելով) հա՛ հասկցայ,
կարկանդակ վրայ նոր բացուած վարդ մը... Ի՞նչ ալ
աղուոր... խեղճ կօտօլֆէն ինծի հոգիին պէս կը սիրէ՞

ՏԵՍԻԼ Գ.

ԼՈՒԻԶԷԹ. ՄԱՏԼԷՆ.

ՄԱՏ.— (մտնելով) հա՛. կարկանդակ... է՛...
է՛... հասկցուեցաւ.

ԼՈՒԻԶ.— Այո՛, բանալին դրանը վրայ էր,
վերջն ալ...

ՄԱՏԼ.— Աղջիկ խենդ ես ի՞նչ ես... այսպէս
բանձարի պէս ինչո՞ւ կարմրցար, ի՞նչ կ'ըլլայ որ 17
տարեկան ես, հարկաւ տարիքիդ համեմատ. սիրտդ
սկսած է զարնել. թիքը թիք թաք.

ԼՈՒԻԶԷԹ.— Այո՛... այո՛... շատ ճիշտ է.

ՄԱՏԼ.— Հարկաւ օր մըն ալ հագուած սքրքուած,
թե թեւի մտած չուկան և կամ զբօսատեղին պտտել-
նիդ պիտի տեսնեմ.

ԼՈՒԻԶ.— Ես հագուստի կապուստի փափաք չու-
նիմ, միայն թէ գեղեցիկ և շիք ամուսին մը ունենամ
անկէ անդին ուրիշ բան չեմ ուզեր:

ՄԱՏԼ.— Թէպէտ և դուն հագուստ կապուստ և
զարդարուիլ չես ուզեր, բայց ի՞նչ օգուտ օրէնք եղեր
է, անպատճառ պէտք է, գոնէ ծանր տեսակէն մէկ
զոյգ լուիքէնդ կօշիկ ատիկա ժամանակին երբոր եղբօրդ
հետ ամուսնացայ ես ալ ունէի: Լուիզէթ, դուն հրեշ-
տակի պէս աղջիկ մըն ես, այո՛ քեզի կը խոստանամ

որ պիտի ամուսնանաս, այն կարկանդակավաճառը քու ամուսինդ պիտի ըլլայ հասկցար մի՞... .

ԼՈՒԻԶ.— Ես խեղճ լուսոյարարուհի մը. ինչպէ՞ս կ'ըլլայ որ կօտօլֆէնը զիս առնէ:

ՄԱՏԼ.— Ի՞նչ ըսել է. ինչպէս կ'ըլլայ. ես քեզի չխոստացայ մի՞... .

ԼՈՒԻԶ.— Արդեօք, այդ օրը երբ պիտի ըլլայ... .

ՄԱՏԼ.— Սա ալ գիտցած ըլլաս որ էրիկ մարդոց մէջ աղէկը աղէկ է. իսկ դէշն ալ ամէնէն գէշը ամենէն վայրենին և վարնոցը շատ կ'ըլլայ, որովհետեւ անանկներուն բնութիւնը պատմաւի ֆաթուրաւի պէս տեսակ տեսակ և դոյնզդոյն կ'ըլլայ, այսինքն ամուսնութենէն առաջ, իրենց սէրը յայտնելու համար ամէն միջոցի կը գիմեն. բերան, քիթ և այլն կ'ընեն, աչքեր, ընքութիւնք կը խաղցնեն, ամուսնանալէն վերջն ալ աղւոր փայտով ծեծ կը քաշեն... .

ԼՈՒԻԶ.— Բայց Մատլէն, դուք զիս կը վախցընէք կոր.

ՄԱՏԼ.— Ո՛չ ո՛չ, այս ըսածներս քու ամուսնութեանդ արգելք չի կրնար ըլլալ. որովհետեւ էրիկ մարդիկ հրեշտակաման չեն կրնար ըլլալ, վերջապէս էրիկմարդ են, անոնք այսօր սիրելիս, հողիս, թաղուհիս, հանրմըս շատ գեղեցիկ էք, շատ սիրուն էք և այլն ըսելով սիրել, վաղն ալ տգեղ ես, աղտոտ ես, ապուշ ես ըսելով ծեծել... .

ԼՈՒԻԶ.— Բայց չեմ կարծեր որ միւսիւ կօտօլֆէնը իրեն մինինիկ և անուշիկ կնիկը ծեծելու չափ անզուխ ըլլայ... .

ՄԱՏԼ.— Ա՛... . քու կօտօլֆէնիդ համար բացառութիւն է, դուն դործդ նայէ, դուն ալ ինծի պէս աղէկ ամուսին մը պիտի ունենաս, հիմա ինծի մտիկ քրէ. Լուիզէթ, ձեռքս դոնուած ապրանքս ծախեցի, այսօր տօնի օր է և օդն ալ լաւ, ամուսինս հիմա պի-

տի դայ և իրիկուան ճաշը Աղնիյէր պիտի երթանք
ու հոն պիտի ճաշենք...

ԼՈՒԻԶ.— Շատ աղէկ...

ՄԱՏԼ.— Այո՛... այո՛... Աղնիէր... հայտէ-
տղաքներ, ծառաներ երեք թիւ սեղանին մէկ
թաղէ նապաստակ... մանթար, սօխ, սըխտոր, օ՛ն
շուտ բքէք... շուտ...

ՄԻՇՕՆ.— (ներսեմ) և գրաւ կը դնեմ որ այս
այսպէս է:

ՄԱՏԼ.— Ահաւասիկ ինքն ալ կուգայ կոր...

ՏԵՍԻԼ Դ.

ՆՈՅՆՔ ԵՒ ՄԻՇՕՆ, ՊՈՒԱՐՐ

ՄԻՇՕՆ.— (մտնելով չափքը պատճառ) գէշ բրի...
մեզի ամէն գիտողներն ալ, ասիկա չի սեպուիր կ'ը-
սէին... բայց...

ԼՈՒԻԶ.— Ո՛հ, Աստուած իմ...

ՄԱՏԼ.— Ծեծկուեցար ի՞նչ բրիբ...

ՄԻՇՕՆ.— Ձէ ճանըմ, դուրսը ընկերներով պի-
տրուի կը խաղայինք, մէջերնիս քանի մը խօսք ելաւ
բայ, ես իրաւունք ունէի. չես հաւատար նէ Պուարօ-
ին հարցու տես, ան ո՞ւր ճէճէննէմին տակը մտաւ
(պօռպով) օ՛ հէ՛յ... Պուարօ... Պուարօ... ո՛ւր ես:

ՊՈՒԱՐ.— Հա՛, եկայ եկայ. (մտնելով բարի լոյս
մտաւ):

ՄԱՏԼ.— Բարի լոյս, բարի լոյս.

ՄԻՇՕՆ.— Շունները վրաս գլուխս պատռեցին.
Լուրդէիմ սա միւս չաքէթս բեր.

ԼՈՒԻԶ.— Շատ աղէկ. (կ'երթայ)

ՄԱՏԼ.— Առաջ Աստուած այսօր հիւանդ չես ա՛,
անանկ չէ:

ՄԻՇ.— Օ՛... ամենեւին բան մը չունիմ, էրիկ-
մարդոց համար մէկ քանի կիցին խօսքը կ'ըլլայ...

ԼՈՒԻԶ.— (չափքը բերելով) բերի՛.

ՄԻՇՕՆ. — Սա չաքէթը բռնէ հաղնիմ (կը հագնի)

ՊՈՒԱ. | Ամբողջ յանցանքը Գօհանթիինն է.

ՄԱՏԼ. — Գօհանթիինը ո՞վ կ'ըլլայ կոր.

ՊՈՒԱ. — Սա՛... խաղա հաստը մարդը չի կայ մի՞... կեցիր մատամ քեզի եղելութիւնը հասկցնեմ... սրճարանը Բօլիվօնի և Պօլիւշէնի հետ նստած էինք. հա իրաւ Օկիւթիւն և Գօհանթիին Միշօնին հետ էին. Գօհանթիին Միշօնին հետ քսան համբանք զարամպօւ լամ կը խաղար կոր. բսկնիքէն Գօհանթիինը Միշօնին 100 տասնոց կ'երթամ ըսաւ. Միշօնն ալ ընդունեց, մէյ մըն ալ ի՞նչ տեսնեմ, Գօհանթիին մէկ զարանպօլ քաշելուն պէս, Միշօնը դրամ չի տալու համար առարկութիւն բրաւ, Գօհանթիինը Քարանպօլ է կ'ըսէ, Միշօնը չէ կ'ըսէ. Վերջապէս դործը խօսքէն, ըսի ըսաւէն կսիւի յանդեցաւ. վերջապէս իմ կարծիքովս սասնկ վարնոց սրճարաններ երթալը. վտանգաւոր է, ես արդէն անանկ վարնոց, ստորին տեղեր շատ չեմ երթար ա՛... :

ՄԻՇՕՆ. — Ահաւասիկ իրողութիւնը այս է.

ՄԱՏԼ. — Ի՞նչ է նէ, բան մըն է եղեր է, հիմա զլխարկնիս գնենք տէ գէպ'ի Աղնիէր ճամբայ ելլենք.

ՄԻՇՕՆ. — (պուաբօին) Աղնիէր... մեր լուացարարը հիմա ի՞նչ բնելու է. աման Պուարօ ալ դուն գիտես. աղատէ զիս այս փորձանքէն :

ՄԱՏԼ. — Մոռար, խոստումդ. անցեալ կիրակի Պուառօին հետ տօնավաճառ գացիր նէ, չըսիր որ այս սօրուան համար կերակուրը հոն պիտի ուտենք... :

ՄԻՇ. — Իբաւունք ունիս. բայց այսօր կարենոր դործեր ունիմ.

ՄԱՏԼ. — Զարմանալի բան... հիչ կիրակի օրով դործ կ'ըլլայ.

ՊՈՒԱՐՕ. — Բայց տիկին, Աղնիէր ըսածդ ալ ստորին տեղ մըն է, անտեղ զուարճութեան զացողներուն

մեծամասնութիւնը ստորին մարդիկներ են, այսինքն
կոռւազան, պոռաքող կանչող նաւավարներ. որ իրենց
թիւերը ասոր անոր գլխուն զարնելը իրենց զուարճու-
թիւն կը սեպեն. անկէ զատ մենք այս գիշեր տեղէ
մը հրաւիրուած ըլլալով անպատճառ երթալնիս կա-
րելոր է...

ՄԱՏԼ.— Այդ ի՞նչ սուարէ է...

ՊՈՒԱՐ.— Բարեկամներու հետ զուարճութիւն
մը... (կամաց Միւսնի) գեղացի աղջիկներու հետ,
այնպէս չէ... (Միւսն եւ Պուարօ կը ցատկեն) թրալ-
լալլա. թրալլալլա.

ՄԱՏԼ.— (Անոնց պէս ցատկելով) հու՛հա... էշու
պէս մարդիկներ... (կից մը Միւսնի, կից մըն ալ
Պուարօին կը զարնէ երկուքն ալ գլխորելով մասաին
կը զարնուին.

ՄԻՇՕՆ.— (խնդալով Պուարօին) ա՛յ, ի՞նչ եղար.
հոն սեղանին տակը ի՞նչ կ'ընես կոր, լողալ կը սոր-
վիս կոր.

ՊՈՒԱՐՕ.— (ոսփի ելլելով ինքնիրեն վա՛յ... շուն-
շանորդի վա՛յ... ի՞նչ ալ չէլիքի պէս կնիկ է պէ,
մէկ զարնելուն...

ՄԱՏԼ.— (Միւսնին) գնա, զուարճացիր լայց
չըլլայ որ ուրիշին խօսք նետես հա...

ՄԻՇՕՆ.— Քաւ լիցի, անուշիկ մատամ.

ՊՈՒԱՐ.— Ա՛հ, ո՛չ, ո՛չ տիկին, ձեր ամուսինը
ձեզի հանդէպ անհաւատարիմ չէ, ատիկա ըլլալիք
բան է.

ՄԻՇՕՆ.— Քաւ լիցի, քաւ լիցի...

ՊՈՒԱ.— Ո՛չ, ո՛չ, ես ալ այդպէս մարդոց հետ
տեսնուելը ինծի ամօթ կը սեպեմ, իմ արժանապատ-
ւութիւնս չը վիրաւորելու և պատուոյս արատ մը չը
բերելու համար մեծ ընտանիքներու հետ յարաբե-
րութիւն կը հաստատեմ.

ՄԱՏԼ, — Իրա՞ւ կ'ըսէք.

ՊՈՒԱՐ, — Այո՛ւ.

ՄԻՇՈՆ, — Է՛հ. տիկին, ի՞նչպէս ընկերս քիչ մը
զուարճախօս չէ:

ՊՈՒԱՐ, — Այո՛ւ, թէ կատակախօս և թէ
զուարճախօս... բայց Միշոն մոռցաք. Պօտիւշէնը մե-
զի մէջմէկ թէյ սխալ հրամցնէր, միթէ կրնաք մեր-
ժել...

ՄԻՇՈՆ, — Ո՛հ, ո՛չ չենք կրնար մերժել...

ՄԱՏԼ, — Այո՛ւ, չէք կրնար մերժել.

ՄԻՇՈՆ, — Նախ և առաջ Գօհանթինին հետ ըս-
տանիօլ մը խաղալու եմ. (Պուարօին հետ միասին) օ՛հ,
սրճարան... թրալլալլո թրալլալլա... զուարճանանք,
ուրախ ըլլանք, խնդանք խաղանք հա՛, հա՛, հա՛...
(Երգելով կ'երթան):

ՏԵՍԻԼ Ե.

ԼՈՒԻԶԵԹ, ՄԱՏԼԷՆ (վերջը) ԿՕՏՕԼՖԷՆ

ՄԱՏԼ, — Հա՛, հա՛, հա՛...

ԼՈՒԻԶ, — Հապա մեր նապաստակը...

ՄԱՏԼ, — Հա՛... ուղածըդ հասկցայ... բայց ան-
կարելի է, չըլլար, որովհետեւ Միշոնը ամբողջ շաբա-
թը կ'աշխատի և այս օրերս շուկայի բեռնակրութիւնը
ալ վրան առնելով պէտք է որ ազատ ձգենք.

ԼՈՒԻԶ, — Աղէկ ամա... մենք ալ ամբողջ շաբա-
թը աշխատեցանք, մէկ կիրակի մը ունինք, ան ալ...
(Դուրսէն դուռը կը զարնուի) ա՛հ... սիրտս թռնող
եղաւ, զրաւ կը դնեմ որ Կօտօլֆէնին զարնուածքն է:

ՄԱՏԼ, — Առաջըդ նայէ Լուիզէթ. նշանած աղ-
ջիկները ամօթխած կ'ըլլան. (Դուռը բացալով) մտէք.
պարտն Կօտօլֆէն:

ԿՕՏՕԼ.— (ձեռքը կարկանդակ վրան ալ վարդ և
կը մօցնէ)

ՄԱՏԼ.— Ահա, քու խեղճ կարկանդակավաճառդ
եկաւ...

ԼՈՒԻԶ.— (ի նկնիւրեմ) կարկանդակ մը ևս ճանըմ
որչափ ալ կը սիրէ զիս...

ՄԱՏԼ.— (կարկանդակը առնելով սեղանին վրայ
կը դնէ) ա՛յ, պարոն այցելութեանդ պատճառը արդ-
եօք...

ԿՕՏՕԼ.— (խեղդուկ ձայնով) մատամ .. մատմա-
ղէլ... ես եկայ... հոգիիս խութին... ա՛հ, ոչ, ոչ...
գրած մէկ ոտանաւորս ձեզի կը հուլիւրեմ, (գրպանէն
թուղթ մը հանելով կը կարդայ)

Սէրովդ այրիւ սկսայ

Ափրիկէի կիզիչ արեւուն պէս

Գիշեր ցերեկ տանջուեցայ

Մարմարա չըրասըի պէս:

կարծեմ թէ ժամանակիս մեծ բանաստեղծները ասանկ
ոտանաւոր մը չեն կրնար գրել...

ԼՈՒԻԶ.— Չըրա մի՞... չըրան ի՞նչ պիտի ընես...

ԿՕՏՕԼ.— Ձէ ճանըմ չըրա չէ. ի նկնիւրեմ) է՞օք,
չի հասկցուեցաւ:

ՄԱՏԼ.— Վերջապէս ի՞նչ ըսել կ'ուզէք, պարոն,
միտքդ ի՞նչ է, հասկցուր նայինք... հա՛, քեզ տես-
նեմ, չուտ յայտնէ...

ԿՕՏՕԼ.— Յայտնեմ տիկին յայտնեմ, (գրածը նո-
րէն կը կարդայ)

ՄԱՏԼ.— Է՛յ վերջը... ըսէ նայինք ի՞նչ կ'ուզես...

ԿՕՏՕԼ.— (նորէն կը կարդայ)

ՄԱՏԼ.— Պարոն...

ԿՕՏՕԼ.— Տիկին Միշոն... ես...

ՄԱՏԼ.— Նայեցէք պարոն. Լուիզէթին կողմանէ

ձեզի կը զորացնէ որ եթէ ձեզմէ դժգոհութիւն մը ունի համարձակ թող զրուիք ։

ԿՕՏՕԼ. — Ա՛հ, օր խորղը կարծեմ թէ ինէ դժգոհութիւն մը չունի . . .

ԼՈՒԻԶ. — (բայի անոր երթալով) պարոն Կոտօլ՝ թէն կարծեմ թէ դուք, իմ սիրոյս վրայ կը կասկածիք բայց այնպէս չէ, այսինքն ես կարկանդակաւ աճառի մը կ'ինք բլլալ ինծի բարեբախտութիւն կը նկատեմ . . .

ԿՕՏՕԼ. — Շնորհակալ եմ օրիորդ (Մասլէնի) տիկին կը տեսնա՞ք, օրիորդներ փափուկ սիրտը թիքք թիքք թաք կը փափախէ իմ սիրոյս հանդէպ, ալ մեռնելու ալ բլրամ հոգ չեմ տանիր . . .

ՄԱՏԼ. — Է՛յ հիմա ըսելէ որ կ'ուզէք, այժմ պէտք է ամօտոնոյս ալ հաւանութիւնը առնենք որովհետեւ ան այս ընտանիքին մեծը կը սեպուի . . .

ԿՕՏՕԼ. — Միւսիւ Միշօնը . . . հա՛ քիչ առաջ պիտարտօ կը խաղար կոր, ես հիմա կ'երթամ և այս փափաքս իրեն ի'րմացնեմ : (դուքսէն Միշօնին ձայնը)

ՄԱՏԼ. — Ահաւասիկ կուգայ կոր, մենք գործը անոր միւջեւ որ հասկցնենք, դուն քիչ մը մէկ կողմ քաշուէ և համբերող եղիր .

ԼՈՒԻԶ. — Բնաւ մի քաշուիր, բացէ ի բաց իրեն յայտնէ . . .

ՄԱՏԼ. — Դուն շատ մի զուրցեր, ամօթ է, դուն նշանած ես . . .

ԼՈՒԻԶ. — Ճանրմ ալ ինչու քաշուիմ, ալ մենք իրար ուղեղնէս վերջը, ո՞վ կը խառնուի . . .

ՄԱՏԼ. — (ԿօսօլՖէնին) կուգայ կոր, շուտ դուն ներս մտիր, Լուիզէթ դուն ալ իմ ետեւէս եկուր . (ԿօսօլՖէն աջէն. Մասլէն եւ Լուիզէթ ձախէն կը մեկնին)

ՏԵՍԻԼ Զ.

ՄԻՇՕՆ ՊՈԻԱՐՕ

ՄԻՇՕՆ.— (զանքօ զուրցելով կուգայ) զուրցէ նայինք Պուարօ... Աղնիէրը գեղեցիկ է մի... աղւոր զուարճանալու տեղ է այնպիսի է՛, ա՛հ, Նինի Մուլէթը... Պուարօ ինծի մտիկ ըրէ քեզի բան մը պատմեմ... Սէն Գլօտ Մօրէլ պարանոցէսին մեր առջեւէն կին մը անցաւ և շատ ծարաւի եմ, անուշ գինի մը խմցուր ինծի որպէսզի զովանամ ըսաւ. կարծեմ թէ ասիկա իմ կնոջս չի դուրսը անհաւատարիմ եղած չեմ ըլլար ա՛...

ՊՈՒԱՐՕ.— Այգտեղ անհաւատարմութեան բան մը չիկայ...

ՄԻՇ.— Պուարօ, ինծի նայէ. էրիկմարդիկ ամէն ատեն նախանձոտ կ'ըլլան:

ՊՈՒԱ.— Նախանձոտ մախանձոտ չեմ հասկնար ես... էրիկմարդոց կնիկ մը պետք է վէսսէլամ:

ՄԻՇ.— Պուարօ, այնպէս ծարաւցած եմ որ բերանս չորնալ սկսաւ...

ՊՈՒԱՐ.— Ինչո՞ւ կեցեր ես, գինիի շիշերը չի բանաս...

ՄԻՇՕՆ.— Կեցցեն, ուրախութիւնը և զուաճութիւնը. խմենք պարուհի աղջիկներուն կենացը. (ըսելով կ'սկսին խաղալ. այս միջոցին Կօսօլֆենն ալ կուգայ անոնց հետ կը խաղայ)

ՏԵՍԻԼ է.

ՆՈՅՆՔԻ ԿՕՏՕԼՖԷՆ. (վերջը) ՄԱՏԼԷՆ, ԼՈՒԻՋԷԹ.

ՄԻՇՕՆ.— Ծօ՛, այս ո՞վ է...

ՊՈՒԱՐՕ.— Ապուշին մէկը...

ԿՕՏՕԼ.— Ա՛հ... ճիշդ ժամանակն է.

ՄԻՇՕՆ.— Մա՛րդ դուն ո՞վ ես... Ի՞նչ կ'ուզես.

ԿՕՏՕԼ.— Սէրովդ այրիլ սկսայ (ոտնաւորք կ'ըսէ)

ՄԻՇՅՈՆ.— Է՛յ, հասկցանք, ի՞նչ քսել կ'ուզես.
ԿՕՏՕԼ.— Սէրովդ և այլն...

ՄԻՇՅՈՆ.— Է՛յ, շատ աղէկ... վերջը...

ԿՕՏՕԼ.— Մատմաղէլ Լուիզէթը ձենէ կ'նութեան
խնդրելու եկայ...

ՄԻՇ.— Դո՞ւն...

ԿՕՏՕԼ.— Այո՛, ես... 346 թիւին վրայ զինւո
րութենէ ելած եմ, և տեղակալը մինչև և անդամ...

ՄԻՇ.— Դուն Լուիզէթին ամուսինը. հա՛, գործ
ծիդ զնա պէ մարդ հիմա խելքս կը թոցնեմ հա՛...

ԿՕՏՕԼ.— Բայց պարոն Միշոն... ես...

ՄԻՇ.— Շատ երկնցուցիր, հա՛ շուտ ըրէ գուռը
դուրսէն գոցէ...

ԿՕՏՕԼ.— Միւսիւ, քրոջդ սիրահարուած եմ, կը
սիրեմ վէստէլամ:

ՄԻՇ.— Իմ քոյրս կարկանդակ ծախողի մը կ'ինը
ըլլայ, ո՛հ Աստուած իմ, սա ըլլալիք բան է.

ԿՕՏ.— Պարոն հայրս անպատուելու իրաւունք
չունիք:

ՄԻՇ.— Դուքս պիտի ելլես, այո կամ ոչ զուրցէ...

ԿՕՏ.— Ասանկ անկրթութեամբ ինձի վստեղ
ա՛... (Լուիզէթ Մասլեն կը մտնեն)

ՄԱՏ.— Ճանրմ ի՞նչ կայ, ի՞նչ եղաւ.

ՄԻՇ.— Սա զիւարդէն եկեր Լուիզէթը կ'ուզէ...
չըլլար կ'ըսեմ չերթար... կը վստեմ դարձեալ չեր
թար...

ԼՈՒԻ.— Ա՛հ...

ՄԻՇ.— Ես Լուիզէթը որս՞ւ պիտի տամ նէ, ես
գիտեմ... հասկցա՞ր...

ՊՈՒԱ.— Ե՛ս... ա՛հ...

ՄԱՏ.— Պուարօին...

ԼՈՒԻ.— Բայց ես ան չեմ ուզեր...

ՄԻՇ.— Ան ի՞նչ է, ինծի դէմ կը կենաս, ես տանը մեծը չեմ մի, ես տանս մէջ պնակ լղվտող չեմ ուղեր...
ԿՕՏՕԼ.— Ես ալ, ճաթիս բաթիս Լուիզէթը պիտի առնեմ, և թէ բռնի. հիմա հասկցա՞ր...
ՄԻՇ.— (վրան քարձակելով) Ի՞նչ ըսիր...
ԿՕՏ.— Այո՛. Լուիզէթին հետ պիտի ամուսնանամ, որովհետեւ սիրոյ կրակը երկուքնուս ալ սիրտը բռնկցուցած է, դուն ի՞նչ իրաւունք ունիս մեզ իրարմէ զատելու դուն տահա չես գիտեր որ կարկանդակավաճառ մը մը կարկանդակին մէջ բան մը դնելու ըլլայ, չէ՛, չէ՛, շուարեցայ... միտքը բան մը դնելու ըլլայ, վերջապէս դուն չես գիտեր որ... տահա ինչե՛ր, ինչեր...
ՄԻՇ.— (բարկացած) Է՛յ, տէ՛ֆ պիտի ըլլաս, չէ՛ նէ...
ԿՕՏ.— Այո, պիտի երթամ, բայց ինքզինքիդ եկուր խոհեմութեամբ շարժէ, որովհետեւ Լուիզէթը ձեռք ձգելու համար, տունդ կրակի պիտի տամ և Լուիզը փախցնելով մեր հորին դիմացը պիտի ամուսնանամ, և քեզի պիտի հասկցնեմ թէ կարկանդակավաճառի մը ձեռքէն ինչեր կուգայ... չիւնքիւ դուն չես գիտեր կոր կարկանդակավաճառ ըսելը ի՞նչ ըսել է...
ՄԻՇ.— Սըտեղէն պիտի կորսուիս, չէնէ աչքդ գլուխդ... հա՛. շատ բան. շատ բան. աս ապուշը ո՞վ է պէ՛...
ԿՕՏ.— Միւսիւ քեզի ըսի որ պատուոյ դէմ մի խօսիր
ՄԻՇ.— Վա՛յ, տակաւին դուն հոս ես (վրան կը քարձակի բայց Մատիէն Միսօնը կը բռնէ)
ԿՕՏ.— Ես քեզի բան մը ըսեմ, էվէլ պակաս խօսք պէտքը չէ. հողիս մարմինէս կը զատուի. բայց Կօտօլֆէնը Լուիզէթէն չի զատուիր. (Պուառօն ցուց-

նելով) այս վարնոց, ստորին արարածը իզմէ վեր բռնել...

ՊՈՒԱ.— Ի՞նչ... Ի՞նչ... Ի՞նչ ըսիր...

ԿՕՏ.— Ահաւասիկ ասանկ ըսի (ՊՈՒԱՐՕԻՆ ԳԼԽԱՆԸ ձեռքով կը զարնէ)

ՄԻՇ.— Վա՛յ սրիկայ... դուն ՊՈՒԱՐՕԻՆ ձեռք վերցնես հա՛...

ՄԱՏ.— Միշոն...

ՄԻՇ.— Զէ՞, ձեռքէս չը պիտի կրնայ ազատիլ... (ԿՕՏՈՒՖԵՆ Կը փախչի ՄԻՇՕՆ ԵՒ ՊՈՒԱՐՕ ԵՏԵԼԵՆ Կը վազեն):

ՊՈՒԱ.— Միշոն հա՛ քեզ տեսնեմ, վազէ վազէ, հտեւէն հասնիր:

ՏԵՍԻԼ Ը.

ՄԱՏԻԷՆ. ԼՈՒԻՉԷԹ.

ԼՈՒԻՉ.— (լալով) Ես կարկանդակավաճառս ի՞նչեմ...

ՄԱՏ.— Է՛հ, Լուիզ, ամօթ է.

ԼՈՒԻՉ.— Անանկ բան չեմ գիտեր, եթէ ԿՕՏՈՒՖԷՆԻՆ հեռ չամուսնանամ անձնասպան պիտի ըլլամ.

ՄԱՏ.— Ահա, ազ պակաս էր. խենդ Ես ի՞նչ ես... մէկն ալ չի կայ որ հաշտեցնէ...

ԼՈՒԻՉ.— Մատչէն դուն ազէկ գիտես որ եղբայրս անգութին մէկն է.

ՄԱՏԻ.— Ո՛չ Լուիզ դուն սխալ գաղափար ունիս, ան ամէն բանի խորունկը կը մտածէ, դուն ազէկ գիտես որ մեզի ի՞նչպէս կը սիրէ (չափերին գրկաւնէն նամակ մը կը հանէ) էրկանս գրուած նամակ մը...

ԼՈՒԻՉ.— (լալով) անանկ շնորհով երկտասարդ մը ինծի սիրէ...

ՄԱՏ.— (պօռալով) ա՛հ...

ԼՈՒԻՉ.— Ի՞նչ եղար.

ՄԱՏ.— Ոչինչ... բան չիկայ. Լուիզ դուն վարք գործ ունիս այնպէս չէ...

ԼՈՒԻԶ.— Այո...

ՄԱՏ.— Հայտէ, գործդ լմնցուր վերջը քիչ մը պտտել ելլենք. սիրտդ լայն բռնէ, Աստուած ողորմած է:

ԼՈՒԻԶ.— Ա՛հ, մատամ, սիրտս տեսնելու ըլլաք. առանց կօտօլֆէնի աշխարհք ինծի մութ է... ա՛հ... ի՞նչ բնեմ չեմ գիտեր...

ՄԱՏԼ.— Դուն մերաք մի՛ ըներ, հայտէ գնա գործդ տես... ես կը կարգադրեմ. (Լուիզէք կ'երբայ եւ Մասլէն նամակը կը կարդայ) սիրելի Միշօնս, կիրակի օրը ժամը ութին Շանգէլիզէի պարտէզը անպատճառ ձեզի կ'սպասեմ, ամէն պատրաստութիւն տեսնուած է. ինծի չսպասցնէք. ստորագրութիւն.

Սիրովդ այրող

Լուադարարուհի Նինի Մուչէք...

ՏԵՍԻԼ Թ.

ՄԱՏԼԷՆ (վերջը) ՄԻՇՕՆ

ՄԻՇ.— Վերջապէս փախուցի...

ՄԱՏ.— Միշօն հոս եկուր.

ՄԻՇ.— Ի՛նչ կայ, խեր ըլլայ.

ՄԱՏ.— (նամակը ցուցնելով) ինչ է այս:

ՄԻՇ.— Վա՛յ... այս... բան. ոչինչ...

ՄԱՏ.— ՈՇՈՒՄ զուրցէ, ինչ է աս, աս Նինի Մուչէթը ո՞վ է...

ՄԻՇ.— Բայց...

ՄԱՏ.— Պիտի զուրցես... ո՞վ է այս Նինի Մուչէթը.

ՄԻՇ.— Վերջապէս ի՞նչ ըսել կ'ուզես, կնկան անուն է...

ՄԱՏ.— Կնկան անուն է, հէքեղի անամօթ քեզի ես ամէն առաւօտ գրամ շանելու համար ժամը

չորսին ելլեմ չուկան տակն ու վրայ ընեմ. ամառը արեւուն դէմ պատիմ. ձմեռը անձրեւին ձիւնին փռաքին մտելէն մատներս դեփ դեղին կտրին, քիթս ցուրտէն հալուձի պէս կարմրեալ վերջապէս էշու պէս դիշեր ցերեկ անդադար աշխատիմ, ի՞նչ է եղեր, ամուսինս հանդիստ պիտի ընէ եղեր, ան ըսես նէ կիրակի օրերը մէյմէկ պատճառ բռնելով և ինծի խաբելով զրօսանքի տեղերը նինի մուշէթներով, զուարճանայ, զրօսնու, ուտէ խմէ, ցատկէ պարէ, խնդայ, խաղայ... ո՞ր մէկը զուրցեմ, տակաւին ինչեր ինչեր, ասոնք ամուսնացած մարդու մը կը վայլէ, մեղք քեզի մեղք, քու վրադ մարդկութեան չնորհքը չի կայ եղեր...

ՄԻՇ.— Մատչէն սա թուղթը ինծի տուր.

ՄԱՏ.— Ո՛չ, չեմ կրնար տալ անիկա ինծի շատ պէտք է, բայց դարձեալ կը զուրցեմ, զուն մարդ չես եղեր...

ՄԻՇ.— (բարկացած) սա թուղթը ինծի տուր կ'ըսեմ... չէնէ հիմա...

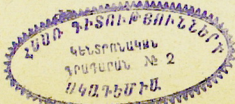
ՄԱՏ.— Կամայ եկուր... դիտես որ քենէ չեմ վախնար...

ՄԻՇ.— Է՛յ, սանքի ի՞նչ է եղեր, զուն կաշխատիս կոր նէ, ես ալ կ'աշխատիմ կոր, ամէն օր 100 օխա բեռ կը վերցնեմ կոր, ես քեզի բան մը ըսեմ, կնկան մը սանկ քիչ մը քսուեցար մի՞... Է՛հ, ալ մի երկնցներ. պօշպօղաղութիւն պէտք չէ՛:

ՄԱՏ.— Է՛հ, ի՞նչ կը կարծես, ինծի ալ քսուըռ-տողներ չիկայ տէյի դիտես. վա՛յ. զէվզէք վայ.

ՄԻՇ.— Ի՞նչ, քեզի՞...

ՄԱՏ.— Ապուշ, ես քեզի պէս չեմ. ես պատուոյս տէրն եմ. էրիկմարդոց երկդիմի ըլլալը արդէ՞ն ո՞վ չը գիտեր...

ՄԻՇ.— Ա՛խ. ես գիտեմ եա՛... ասոնց բուն պատճառը Պուարօն է.

ՄԱՏ.— Արդէն ասանկ գործերու մէջ Պուարօն շատ ճարպիկ է... որովհետեւ Նինի Մուշէթներուն քեզ միասին կը տանի:

ՄԻՇ.— (վրան ետքալով) Է՛հ... Մատլէն ալ չափը անցուցիր...

ՄԱՏ.— Հա՛, զարկ նայիմ որ հասակդ տեսնեմ, վերջը գիտես ա՛.

ՄԻՇ.— Հերիք է ըսինք ա՛... իրաւ դուն խենդեցեր ես Մատլէն, այսպիսի պարասլ բաներու կարեւորութիւն տալով ինծի հետ սրդողիլ խենդութիւն չէ՞ մի. դուն աղէկ գիտես որ իմ սիրտս մաքուր է.

ՄԱՏ.— Կորսուէ, աչքիս մի երեւար.

ՄԻՇ.— Մատլէն, դուն աղէկ գիտես որ մարդոց ամէն մէկը պակասութիւն մը կ'ունենայ. մարդիկ կան որ գինով կ'ըլլան, մարդիկ ալ կտն որ խաղամու կ'ըլլան. իրաւ է թէ մարդիկ անասուններէն կը տարբերին, բայց պակասութիւն մը կ'ունենան վերջապէս,

ՄԱՏ.— Ո՛չ, ո՛չ...

ՄԻՇ.— Է՛հ, ի՞նչ կայ որ. ճիշդ 7 տարի է որ ամուսնացած ենք. և իրարու հաւատարիմ գտնուած ենք, հիմա քիչ մը դուարճանալու համար այսչափ ալ...

ՄԱՏ.— Ո՛չ, ո՛չ, այս կերպ խօսքերով համոզուող տեսակներէն չեմ ես...

ՄԻՇ.— Է՛հ... Մատլէն. ալ շատ երկնցուցիր... Է՛հ. ալ եկու հաշտուինք. ես քեզի անոնց հետ չեմ փոխանակեր ա՛, այն աստղի նմանող աչքերդ. այն բարակ ընքուիններդ... Վերջապէս որ գեղեցկութիւնդ մի առ մի թուեմ. ա՛, սրտիս հոգեհատորը. քեզի՞ նախանձոտ քեզի... հա՛, հա՛, հա՛... (կը խնդայ)

ՄԱՏ.— Հա՛, հա՛, հա՛... (խնդալով)

ՄԻՇ.— (ինքն իրեն) է՛յ, ալ խնդաց զործը կարողին մտաւ։

ՄԱՏ.— Իրաւունք ունիս Միշօն։

ՄԻՇ.— Հապա, իրաւունքիս տէրն եմ։

ՄԱՏ.— Այո՛, այո՛, իմ ապուշութիւնս որ ամէն բանի կը խօսիմ, շիտակը չի քաշուիր. բաղնիքի ղենջակի պէս քեզի բակած կին մը, ամէն ժամանակ քեզի հետ պտտիլ, քեզի հետ զրօսանքի երթալ կ'ուզէ... վերջապէս...

ՄԻՇ.— Տեսար մի՞, ահա այսպէս, հիմա ինչպէս շիտակը խօսեցար...

ՄԱՏ.— Է՛հ, ասկէ վերջը ամէն մարդ իրեն համար... զնա սիրելի ամուսինս Շանդ էլիզէ խաղայ, խաղայ, ցատկէ, զուարճացիր, ես ալ Րօզէլ պարահանդէսը երթալով...

ՄԻՆ.— Ի՞նչ... Րօզէլ պարահանդէսը մի՞...

ՄԱՏ.— Այո՛, շատ հիանալի տանսի տեղ է եղեր. այսօր անպատճառ...

ՄԻՇ.— Ինքզինքդ պաշտպանէ Մատէնս որովհետեւ ինքզինքէս կ'ելլեմ կոր...

ՄԱՏ.— Ինքզինքէդ կ'ելլաս կոր մի՞, հա՛, հա՛, հա՛... ի՞նչու... Ի՞նչ կայ որ, կիներն ալ էրիկմարդաց պէս պակասութիւն մը կ'ունենան. մէկը սանկ... միւսը նանկ... ես ալ...

ՄԻՇ.— Այդ տանսի տեղը շատ մարդիկ կ'երթան։

ՄԱՏ.— Հապա՛... մեր Ֆրանսուան ալ հոն շատ կ'երթայ...

ՄԻՇ.— Զեր Ֆրանսուան ո՞վ կ'ըլլայ կոր. սա մեր գիմացի դրացին...

ՄԱՏ.— (խնդալով) այո՛, դիմացի դրացինիս. կեցիր զուրցեմ... Ֆրանսուան շարունակ ինծի աչք կը խաղցնէ. կենդանադիրը մինչեւ անգամ քաշել տուած ինծի զրկած է... երբեմն ալ խօսք կը նետէ. ինծի

կը քսոււրրտի, և այլն... Ես ալ կը ձգեմ որ ուղածը ընե... անցեալ օր... ա՛հ մատամ եթէ ամուսինդ մեռած ըլլայ քեզի հետ կ'ամուսնանայի ըսաւ Ես տլ առէկ կ'ըլլար ըսի. ան ինծի, Ես անոր, ահա այսպէս մէրճիմէկը...

ՄԻՇ.— Է՛յ, հիմա բարկութենէս պիտի ճաթիմ...

ՄԱՏ.— Բարկութենէդ չէ, նախանձէդ... Կեցցէ Թրանսուա, հազար կեցցէ... (կը ցափէ ու կը խաղայ)

ՏԵՍԻԼ Ժ.

ՆՈՅՆՔ ԵՒ ԿՕՏՕԼՖԷՆ

ԿՕՏ.— Տիկինը կը խաղայ կոր, գործի կարգին է... (Մաթիեմին դիմը անցնելով ինքն ալ կը խաղայ)

ՄԻՇ.— Է՞նչ... աս էչ մարդը նորէն եկաւ (կից կը զարնէ)

ԿՕՏ.— Տակաւին գործերը խառնուած են. (կ'երթայ)

ՏԵՍԻԼ ԺԱ.

ՄԻՇՕՆ. ՄԱՏԼԷՆ.

ՄԻՇ.— Աս ի՞նչ աներեմ² մարդ է եղեր, է՛, ալ պարահանդէս չպիտի երթաս ա՛...

ՄԱՏ.— Ի՞նչու չպիտի երթամ.

ՄԻՇ.— Հոն մինակ չերթուիր.

ՄԱՏ.— Դուն անհոգ եղիլ Ես մինակ չեմ երթար (պատուհանը երթալով) Թրանսուա... Թրանսուա...

ՄԻՇ.— Հոգ ի՞նչ կ'ընե...

ՖՐԱՆ.— (Գերսէն) Ի՞նչ է ան դրացի...

ՄԱՏ.— Այս իրիկուն ինծի պարահանդէս պիտի տանիս...

ՖԲԱՆ.— Այո՛... բայց աւանակ ամուսինդ .

ՄԱՏ.— Ան իրեն համար տեղ որոշեր է :

ՖԲԱՆ.— Շատ աղէկ, այս իրիկուն կ'երթանք .

ՄԻՇ.— Կնիկ պարահանդէս չը պիտի երթաս ,
հասկցա՞ր մի... .

ՄԱՏԼ.— Անպատճառ պիտի երթամ, հասկցա՞ր
մի... .

ՄԻՇ.— Ես ամուսինդ չեմ մի, հրաման չունիմ
չը պիտի երթաս... .

ՄԱՏ.— Ես կնիկդ չեմ մի... . պիտի երթամ... .
պիտի երթամ... . վէսէլամ .

ՄԻՇ.— Մտալէն, հայէ դարձեալ կը զուրցեմ,
ինքդինքդ պաշտպանէ .

ՄԱՏ.— Վա՛յ, ապուշ վա՛յ, ինձի պիտի վախ-
ցընես... (մեկ ձեռքը միւսին զարնելով) դուն ասիկա
կերած ունի՞ս մի... .

ՄԻՇ.— Է՛հ, ալ համբերութիւնս հատաւ առ քե-
զի (աքոռը մեկ կողմ կը նետէ)

ՄԱՏ.— Օ՛... օ... կոտրելուն ժամանակը եկաւ
հա՛... է՛, հատէ հայինք . (Միտօնին պէս աքոռը կը
նետէ մեկ կողմ)

ՏԵՍԻՆԷ ԺԲ .

ՆՈՅՆՔ ԵՒ ՊՈՒԱՐՕ

ՊՈՒԱՐՕ.— (մտնելով) Ի՞նչ է ան, ի՞նչ կ'ընես

ՄԻՇ.— (Մատչեմին) չը պիտի երթաս .

ՄԱՏ.— Պիտի երթամ, պիտի երթամ... .

ՄԻՇ.— Չպիտի երթաս... .

ՄԱՏ.— Առ քեզի (Միտօնին ապսակ մը կը զարնէ)

ՄԻՇ.— Վա՛յ, ինձի ապտակ հէ՛... .

ՊՈՒԱ.— Ինձի մօիկ ըրէք տիկին .

ՄԱՏ.— Վա՛յ, անոր կողմնակցութիւն կ'ընէ՞ք ,

առ շերտի ալ (ապսաի մըն ալ Պուարօին կը փակցնէ)
ՊՈՒԱ.— Վա՛յ գլուխս... (գետին կը գլսորի,) Մաս-
լեմ կ'երթայ)

ՏԵՍԻԼ ԺԳ

ՄԻՇՕՆ ՊՈՒԱՐՕ ,

ՊՈՒԱ.— Ի՞նչ ալ ուժով կ'ին. Աստուծոյ համար
մէշէի փայտ կը նմանի, բայց ի՞նչ եղաք...

ՄԻՇ.— Նինի մուշէթին գրած նամակը ձեռքը
անցեր է...

ՊՈՒԱ.— Հիմա գտար փորձանքդ.

ՄԻՇ.— Ամէն բան իմացեր է. հիմա ալ մեր դրա-
ցի Ֆրանսուաին հետ պարահանդէս երթալ կ'ուզէ.
Պուարօ ինծի նայէ դուն իմ հաւատարիմ բարեկամե-
րէս մէկն ես. դուն ուզես նէ այս գործը կրնաս կար-
գադրել... և մեզ հաշտեցնել:

ՊՈՒԱ.— Անհոգ եղիր, բան մը կ'ընենք:

ՄԻՇ.— Ես գռան մէջ կ'սպասեմ, դուն գործը
կարգադրելուդ պէս ինծի աչք մը կ'ընես, ես ալ ան-
միջապէս կը վազեմ երեսները, աչքերը կը պազնեմ
ասանկով կը հաշտուինք կը լմնայ կ'երթայ...

ՊՈՒԱ.— Հէ՞... ինչպէս հասկցնեմ.

ՄԻՇ.— Սէն Գլու տօնավաճառը սուլիչ մը գտանք
անով... ալ, ի՞նչ կ'ուզես ըրէ, դուն գիտես (կ'երթայ)

ՏԵՍԻԼ ԺԴ

ՊՈՒԱՐՕ , ՄԱՏԼԷՆ

ՊՈՒԱ.— Ահա՛, քեզի շնորհքով միջնորդութիւն
մը կոտորաւոր տեսակէն. էրիկ կնիկ հաշտեցնելուն
ուրիշ բան կ'ըսեն ամա, ի՞նչ է նէ. Միշօնը մերն է.
բարեկամս է. կեցիր մէյ մը սա սուլիչը փորձենք
(սուլիչը չալելով)

ՄԻՇ. — (վազելով) ա՛հ, սիրելի մատուցնա...

ՊՈՒԱ. — Կատակ է ա՛ դուղում, ես կատակ ըրի.
սուլիչը անդամ մը փորձելու համար սուլեցի...

ՄԻՇ. — Ճանրմ, հիմա փորձելուն ժամանակն է.

ՊՈՒԱ. — Գնա Միշօն դնա, (Միշօն կ'երթայ) ա՛հ
ինքն ալ կուգայ կոր:

ՄԱՏ. — (զալով) ա՛հ դուք էք միւսիւ Պուարօ.
հետուէն չկրցի ճանչնալ.

ՊՈՒԱ. — Այո տիկին քիչ մը ձեզի հետ տեսնուիլ
կ'ուզեմ. որովհետեւ...

ՄԱՏ. — (պատուհանին մօտեցալով) ա՛հ, Ֆրանս
սուան ալ հագուեր, սքուեր է.

ՊՈՒԱ. — Որո՞ւ համար էք տիկին.

ՄԱՏ. — Սա մեր դրացին, Ֆրանսուաի համար.

ՊՈՒԱ. — (իցցիքեց) Կ'երեւի թէ, այս դործը չը
պիտի քալէ, ասիկա կ'նիկ չէ, գլխու փորձանք է.

ՄԱՏ. — Ի՞նչ բանի համար ինձ հետ տեսնուիլ
կ'ուզէք.

ՊՈՒԱ. — Սա եղած դարձածին համար ներողութեան
թիւննիդ կը խնդրէ.

ՄԱՏ. — Ինծի մտիկ ըրէք միւսիւ Պուարօ. աշխարհի
մէջ երկու ձեռքը մէկ գլխու համար է, ամէն մարդ իրեն
համար է, ասկէ վերջը օրերս լալով անցնել չեմ ու
զեր... (սուլիչը տեսնելով) այն ի՞նչ է... հա հասկցայ
Միշօնին ծախու առած սուլիչն է. տուր նայիմ (կ'առնե)

ՊՈՒԱ. — (իցցիքեց) սուլիչս չտայնէ նշանը ինչ
պէս պիտի տանք Միշօնին.

ՄԱՏ. — Հա՛, ճիշդ գտայ, գտայ.

ՊՈՒԱ. — Ինչ կայ ինչ եղաւ որ.

ՄԱՏ. — Փողկապ տեսայ, միտքս թօհաֆ բան
մը եկաւ. հա՛, հա՛, հա.

ՊՈՒԱ. — Ի՞նչպէս թէ թօհաֆ.

ՄԱՏ. — Չեմ կրնար զուրցել.

ՊՈՒԱ.— Զուրցեցէք տիկին, հոս արդէն խօսելու համար եկած ենք.

ՄԱՏ.— Երկու անգամ ձեզի երազիս մէջ տեսայ, թէ այս փողկապը կապած առջիս ծունկի եկած էիք... ասիկա թօհափ երազ չէ.

ՊՈՒԱ.— (իճճն.) Ի՞նչ ալ գեղեցիկ է խեղճ Միշօնն ալ բան դործ չունի նէ էշու պէս թող սպասէ...

ՄԱՏ.— Դիչ առաջ, Միշօնի համար կողմնակցու թիւն ընկնուդ բարկութենէս ձեզի...

ՊՈՒԱ.— Այո՛, քիչ որ զլուխս պատռէր...

ՄԱՏ.— Ասոր հետ մեկտեղ Միշօնը գէշ մարդ է ըսել չեմ ուզեր. բայց ձեր երկուքին մէջտեղ շատ տարբերութիւն կայ...

ՊՈՒԱ.— Օ՛, Միշօնը թէև բարեկամս է բայց այդ բարեկամութիւնը սրճարանը սկսած է.

ՄԱՏ.— (իճճն.) հա՛, հա՛, երթալով դործը կ'եփի կոր, ի՞նչ աղւոր բան է խօսքէ խօսք երթալով կարեւոր գաղտնիքներու կը տեղեկանամ կոր... (բարձր) պարահանդէս երթալու համար Ֆրանսուային խօսք տալու չէի...

ՊՈՒԱ.— Մինակ կրնաք երթալ.

ՄԱՏ.— Ո՛չ, մինակ չեմ ուզեր երթալ հետս մէկ ընկեր մը ըլլալու է որ ոտքի խալ գիտնայ...

ՊՈՒԱ.— Ա՛խ տիկին. եթէ կը փափաքիք ծառանիդ պատրաստ է. (ծուցկի կ'ուզայ)

ՄԱՏ.— Վա՛յ, ապուշ վայ... (սուրիչը կը չարէ)
ՏԵՍԻՆ ԺԵ.

ՄԻՇ.— (մտնելով) Վա՛յ, սինլքոր, վայ. կնոջս առջին ծունկի դալ...

ՄԱՏ.— Ահաւասիկ Միշօն, բարեկամներդ լաւ ճանչցիր.

ՊՈՒԱ.— (ոտի ելլելով) սուտ է սուտ... ևս...

ՄԻՇ.— Սրիկայ, ինչպէս ձեռքէս պիտի ազատիս
քեզի պիտի սատկեցնեմ.

ՊՈՒԱ.— Աստուածիմ, ի՞նչ փորձանք էր գլուխս
եկաւ (ներս կը փախի)

ՄԻՇ.— (ետեւէն վազելով) քեզի սրիկայ քեզի...

ՄԱՏ.— ՄԻՇՕՆ, ՄԻՇՕՆ. (ան ալեւելէն կ'երթայ)

ՏԵՍԻԼ ԺԶ

ԿՕՏՕԼՖԷՆ, ՊՈՒԱՐՕ, ԼՈՒԻԶ, ՄԻՇՕՆ

ԿՕՏ.— (մտնելով) կը սիրեմ դինքը, ա՛նա ամենա
վերջին եպատասխանս այս է... կը սիրեմ. կը սիրեմ...

ՊՈՒԱ.— (դուրսէն) վատ ոճրագործ...

ՄԻՇ.— (դուրսէն) քեզի վատ քեզի...

ԿՕՏ.— Օ՛հօ... օհօ... աստեղ մարդ ալ կը մեռ-
ցնեն, ո՛ւսկից փախչելու է... (սենեակին մէկը կը
մտնէ)

ՊՈՒԱ.— գլխարկը նմուած, դեփ դեղին կտրած
կուգայ) ա՛ն, վայրենի ո՛ւ փախիմ արդեօք, (խորի
դռնէն կը փախի)

ՄԻՆ.— ձեռք փայտ մը ներս մտնելով) արդեօք
ո՛ւր փախաւ, գետնին տակը անցաւ ի՞նչ եղաւ. (կօ-
տօլֆէն սենեակին դուռը կը գոցէ) հա՛... այո՛... հոս
է եղեր.

ՄԱՏ.— Է՛հ, Միշօն ալ կը բաւէ.

ՄԻՇ.— Դուրս ել նայիմ, չէ՞նէ քեզ պիտի սատ-
կեցնեմ... դուռը կը փակէ կը բացայ եւ Կօտօլֆէն
դուրս կուգայ)

ՄԻՇ.— Ա՛հ... նորէն դուն դէմս ելար.

ՄԱՏ.— (խնդալով) Կօտօլֆէն.

ՄԻՇ.— Ճանրմ դուն ի՞նչ կ'ուզես եւ ի՞նչ գործ
ունիս հոս (Մատէն երկուքին մէջեղ կը մտնէ)

ԿՅՏ.— Ձեռս գիտեր, մատմազէլ չուիզէթը ձենէ...

ՄԻՇ.— Պիտի կորսուիս հոսկէ, չէ նէ... (ԿօսօլՖեհն կ'երթայ)

ՏԵՍԻԼ ԺԷ

ՄԱՏԼԷՆ, ՄԻՇՕՆ

ՄԻՇ.— (ձեռքի փայտը նետելով) Մատլէն իրաւ պարահանդէս պիտի երթաս:

ՄԱՏ.— Այո՛, Ֆրանսուաին հետ.

ՄԻՇ.— Պիտի խաղաս.

ՄԱՏ.— Հարկաւ... պիտի ցատկեմ. հօփլա... հօփլա...

ՄԻՇ.— (բարկութեամբ) Մատլէն...

ՄԱՏ.— Առջ դուն չսկսար մի... հիմա ըսէ յանձանքը քուկդ է, չէ նէ իմա...

ՄԻՇ.— Ծանրմ իրաւունք ունիս բայց...

ՄԱՏ.— Բայց մայց չիկայ...

ՄԻՇ.— Աղէկ ամմա, էրիկմարդուն և կնկան մէջ շատ տարբերութիւն կայ...

ՄԱՏ.— Տարբերութիւն մի՛ կայ, հա՛ իրաւ ձեզի համար ներելի է, Տիար էրիկմարդիկ խայտառակութեամբ զուարճանան տէ, խեղճ կնիկներ տանը անկիւնը մինչեւ իրիկուն...

ՄԻՇ.— Ըսել է որ հիմա իրար պիտի ձգենք...

ՄԱՏ.— Կամքդ գիտէ.

ՄԻՇ.— Ա՛հ, Մատլէն, քու քովդ ընաւ գութ չկայ եղեր... բայց ինձմէ զատուելովդ գէշ դրութեան պիտի մտանուիս, որովհետեւ ամուսինէն բաժնուող կնոջ մը համար ի՞նչ կերպ տարածայնութիւն կ'ըլլայ գիտես ա՛... ինչեր... ինչեր, պիտի ըսեն.

ՄԱՏ.— Թող ի՞նչ կ'ուզեն ըսեն.

ՄԻՇ.— Ասկէ վերջը ինձի պէտքի բան մը չէ

եա՛... բան մը չի մոռնայինք, հա՛ տեսար մի Լուիզ-
զէթը հոս պիտի մոռնայինք...

ՄԱՏ.— Ի՞նչ... ի՞նչ... Լուիզէթը մի...

ՄԻՇ.— Քոյրս չէ մի...

ՄԱՏ.— Ա՛յ էս ըրեր, նախ հարցուր Լուիզան
թէ որու հետ նստիլ կ'ուզէ.

ՄԻՇ.— Է՛հ, աս ալ զարմանալի է. քոյրս չէ մի,
հարկաւ...

ՏԵՍԻԼ ԺԸ

ՆՈՅՆՔ ԵՒ ԼՈՒԻԶԱ

ԼՈՒԻ.— (գալով) ամբողջ խոհանոցի գործերս
լմացուցի.

ՄԻՇ.— Հոս եկու Լուիզա,

ՄԱՏ.— Հոս եկուր, մի վախնար, մենք էրիկ
կնիկ իրարմէ պիտի բաժնուինք.

ԼՈՒԻ.— Ա՛հ, մի ըսեր...

ՄԻՇ.— Քեզի համար բան մը չիկայ, երկուքներս
նուս որո՞ւ քով մնալ կ'ուզես... մի քաշուիր զուցէ...

ԼՈՒԻ.— Բայց, աս...

ՄԻՇ.— Ճանրմ զուրցէ որուն քով մնալ կ'ու-
զես...

ԼՈՒԻ.— Եղբայր, ինձի մտիկ ըրէ. դուն էրիկ
մարդ ես բարեկամներ ունիս, կ'երթաս. կը զուար-
ճանաս, ես մինակս մնամ ի՞նչ կ'ըլլամ, անտէր աղջիկ
մը. բայց Մատլէնին քովը մնամ, ան ղէս կը պաշտ-
պանէ.

ՄԻՇ.— Այդ ալ ճիշդ է եա՛. իրաւունք ունիս...
(Լուիզը գրկելով) մնաք բարով... (սրտած կ'երթայ
եւ դրանք մէջ կ'իյնայ)

ՄԱՏ.— (ցած Լուիզէին) աս սա նամակը.

ԼՈՒԻ.— Կարդամ...

ՄԱՏ.— Չէ՛... պատուէ (Լուիզ կը պատռէ)

ՄԻՇ.— (բուրբին պատռիլը լսելով ոտի կ'ելի)
ա՛հ...

ՄԱՏ.— Հիմա հասկցար մի. անմիտ. եկու հաշտուինք (Միօօն կը վազէ եւ Մասլեքը կը գրկէ) ահա ասկէց վերջը թող խրատ ըլլայ քեզի և անհաւատաբիմ չը գտնուինք իրարու...

ՄԻՇ.— Քիչ մը ալ այսպէս շարունակուէր, բարեկութեան մեռնիլս բան մը չէր. է՛հ. Մատլէն ալ պարահանդէս չը պիտի երթաս ա՛... .

ՄԱՏ.— Ի՞նչու չպիտի երթամ, պիտի երթամ քեզի և Լուիզաին հետ միասին...

ՄԻՇ.— Այո՛, պիտի երթանք միասին մինչեւ առտու պիտի պարենք ցատկենք պիտի զուարճանանք կեցցէ, գտորիլը, վալսը, բօլքան, կեցցեն դինին և զբօսանքը... օն, մուզիք, յառաջ... (կ'սկսի մուզիք չալել)

ՏԵՍԻԼ ԺԹ

ՆՈՅՆՔ ԵՒ ԿՕՏՕԼՖԷՆ

ԿՕՏ.— (խորէն մտնելով) ճիշտ ժամանակին եկայ... ասկէ աղէկ ժամանակ չըլլար չլմա քէֆիլ ատենն է.

ՄԻՇ.— Ամէն մարդ իր սիրածը պէտք է գրկէ (Մասլեքը կը գրկէ)

ԿՕՏՕԼ.— Հա՛յ, հա՛յ... ամէն մարդ իր սիրածը պէտք է գրկէ. (Լուիզը գրկելով)

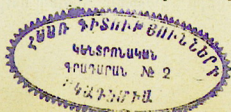
ՄԻՇ.— (խնդալով) հա՛, ասանկ ըլլալու է, տեսար մի...

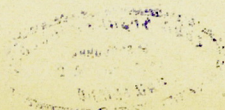
ՄԱՏ.— (Կօսլֆեքին) է՛հ, ալ մի երկնցներ, գործդ եղաւ, ժամ առաջ հարսնիքդ ընել նայէ.

ՄԻՇ.— Նայէ որ Լուիզէթս երջանիկ ընես.

ԿՕՏ.— Դուն անհոգ եղիք այդ մասին ես նօսօ չիկա ընաւ չեմ յոգնեցներ. ես իմ փափաքիս հասայ, Աստուած չեղողներուն ալ փափաքին հասցնէ (բոլորը մեկ պարել կ'սկսին)

ՎԱՐԱԳՈՅՐԸ Կ'ԻՋՆԷ

ԹԱՏԵՐԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Աղնցի Հաճի Աղուն	Յ. Յ. Ամիրսենց	2
Արշին Մալ Ալան		1
» » » Հայաստան Թուրքերէն		2
Անձնուէր Ընկերը		5
Լէպլէպիճի		
Շատախոս Սափրիչը		
Ասիացի Սափրիչը	Յ Պապէսեան	
Ամերիկահայ Փետտցուն կամ Տայր Կարապետ		
Բարեկենդանի Անկուտիները		
Դղուժի Վաճառականը		1
Երանոս Աղբար	Տ. Փափաղեան	2
Երկու Խուրիք	Մօլիէր	
Թիք Թաք		
Կրլ Սքառութ կամ Մատոս Մէջն է	Ե. Թօլսեան	
Սատանայ		
Սիրլօք		
Գողը	Տ. Միրբօ	
Հնարամիտ Վարձակալը		
48 Օխանոց գլխու փորձանքը		
Վիրի ճաշարանին սպասաւորը		
Գործարանին Երկրաչափը		
70նոց փեսացուն		
Գառնուկը մանկական թատ.		
Խէչօին թուզը		

Յ. ԱՅՐԱՀԱՄԵԱՆ Գրատունը կը հայկաթէ Դրոյ, րոցական, Վիպական, Թատերական, Պատմական, Բանաստեղծական ամէն տեսակ Հայերէն գիրքեր եւայլն ևայլն:

Հասցե՝

ՅԱԿՈԲ ԱՅՐԱՀԱՄԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Պապը Ալի, Բէշիտ էֆ. խան

Գին 20 ՂՐՇ

ԳԱՍ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.

220029626

